

Rapport

Vår felles historie

Prosjektnummer 458299

Norske kveners forbund – Ruijan kvääniliitto
Svenska tornedalingars riksförbund-Tornionlaaksolaiset

Svenska Tornedalingars Riksförbund
Tornionlaaksolaiset

Innhold

Innledning	2
Tidslinje	2
Begrepsavklaring.....	3
Tidslinje	4
Referanser og videre lesning	11
Anbefalinger til videre arbeid	16
1. Forskningsprosjekt om kvensk historie.....	16
2. Kvensk dokumenthub	17
3. Bokverk/foredragsrekke om den kvenske historien.....	17
Måloppnåelse	18
Publisitet	18
Nettressurs.....	18
Presseomtale	18
Sosiale medier.....	18

Innledning

Norske kveners forbund – Ruijan kvääniliitto (Nkf-Rk) og Svenska tornedalingars riksförbund – Tornionlaaksolaiset (Str-T) mener at det historiske grunnlaget for rapportene fra den svenske og den norske Sannhets- og forsoningskommisjonen er mangelfullt. Dette vil kunne få negative konsekvenser for kvener i Norge og kväner, lantalaiset og tornedalingar i Sverige. På bakgrunn av dette har vi i 2023-2024 på tvers av landegrensene på Nordkalotten samarbeidet og nedtegnet vår felles historie, med mål om å synliggjøre kvensk historie og knytte den opp mot relevante kilder og litteratur.

1. Publisere en digital og lettfattat beskrivelse av den kvenske historien på tvers av landegrensene fram til i dag. Dette gjør vi i form av en overordnet tidslinje som viser det felles kvenske historien uavhengig av riksgrenser.
2. Etablere en referanseliste over aktuelle kilder og litteratur om kvensk historie.
3. Utarbeide anbefalinger til videreføring av arbeidet med den felles kvenske historien.

Både tidslinja og referanselista skal videreutvikles etter prosjektets slutt.

Deltakerne i prosjektgruppa innehar kompetanse blant annet innen slektsgransking, gransking av kulturminner, journalistikk og formidling. Prosjektgruppa har bestått av:

Unni Elisabeth Huru, Nkf-Rk (leder)

Jan Daleng, Nkf-Rk

Terje Raattamaa, Str-T

Sven Pounu, Str-T

Per-Erik Niva, Str-T

Administrasjon:

Vilde Christoffersen Walsø, dokumentviter

Prosjektgruppa har knyttet til seg følgende fagpersoner som har bidratt i arbeidet:

Harald Lindbach, historiker

Elisabeth Stubberud, samfunnsviter

Prosjektet er gjennomført med støtte fra: Tornedalsrådet, Studieforbundet kultur og tradisjon og Kulturdirektoratet.

Tidslinje

Tidslinjen er publisert her: <https://kvener.no/kvenene/var-felles-historie/>

Den historiske tidslinja omhandler noen av hendelsene og funnene som viser omfattende ferdsel og kontakt på tvers av moderne landegrenser. Den viser langvarig kvensk tilstedeværelse på Nordkalotten. Tidslinja er overordnet og ikke uttømmende. Prosjektgruppa til «Vår felles historie» ønsker at den skal videreutvikles med fordypning og utvidelse etter forprosjektet er over.

Begrepsavklaring

Prosjektgruppa har hovedsakelig brukt begrepet kven/kvän, fordi begrepet er kjent allerede fra 800-tallet og har blitt brukt om folkegruppa uavhengig av de moderne landegrensene. En rekke ulike begreper har blitt og blir brukt for å beskrive den kvenske folk. Noen av begrepene er synonymer med kven/kvän, mens andre beskriver kun deler av eller enkelte trekk ved folkegruppa. I vår gjennomgang av historiske kilder og litteratur har vi sett bruk av blant annet følgende begreper som helt eller delvis omfatter det kvenske:

Kven/kvän
Tornedaling/tornionlaaksolaisen
Lantalaisen
Finsktalende folkegruppe
Meänkielitalende folkegruppe
Birkarl

For å forstå og dokumentere kvenenes historie, er birkarlordningen sentral. Begrepet *birkarl* viser til en rolle i det tornedalske samfunnet i middelalderen. Birkarler i Tornedalen var ordinære, fastboende bønder, med rettigheter knyttet til handel i de historiske lappmarkene som i middelalderen strakk seg inn i daværende Finnmarken amt. (Omfatter også Troms fram til 1866). *Birkarlordningen* var et handelssystem som strakk seg fra kysten av Bottenhavet til norskekysten, fra Lofoten til Kolahalvøya. Tilsvarende ordning var det også i Pite- og Lule elvdaler, og også fra Kemiområdet mot Kvitsjøen. Handelen strakk seg videre til sør-vest i Finland på østsiden av Bottenhavet, og nedover i Sverige på vestsiden. I alle disse områdene tyder det historiske materialet på at birkarlene var finskspråklige, og at handelen har foregått minst siden 1100-tallet, muligens så langt tilbake som 600-tallet. Det geografiske omfanget viser at finskspråklige fastboende bønder hadde innflytelse over et stort geografisk område. På vestsiden av Bottenhavet var det finskspråklige området ned mot Ume elv. “En sådan led kom att stängas i och med finnarnas kustbosättning norr om Ume älv...”¹ En farled fra Birkala (Pirkkala-kysten av Bottenhavet) og Øvre Satakunta (Satakunta er et landskap ved sørvestkysten i Finland) langs Kumo elv og videre nordover, er også relevant for å vise at kvenenes område og nedslagsfelt strakk seg ned til sørvestre deler av Finland: “Den är huvudstråket för de handelsmän/birkarlar som drev sin verksamhet vid Bottenvikskusten och som 1328 erhöill ensamrätt för lappmarkshandel”.² Gjennom birkarlbegrepet om hvor og hvilken handelsvirksomhet de drev, kan vi få et større bilde av kvenenes utbredelse og omfang, i Kvenland. Det viser oss også kvenenes selvstendighet og egenartede kultur.

Begrepet birkarl er i flere kilder nevnt sammen med begrepet kvener, i akkurat samme område. Det har vært ulike teorier knyttet til begrepet birkarl. Begrepet er først nevnt i skriftlige kilder på 1300-tallet, men nyere funn peker mot at handel mellom finskspråklige og samer har oppstått langt

¹ Lundholm, Kjell (1991) Förutsetningar för fast bebyggelse - Tornedalens historia 1 (s. 175)

² Lundholm, Kjell (1991) Förutsetningar för fast bebyggelse - Tornedalens historia 1 (s. 175)

tidligere. Ordningen gikk gjerne i arv fra far til sønn, men kunne også overføres til andre. Store norske leksikon gir følgende definisjon av birkarler: De var handelsmenn som holdt til langs kysten av Bottenhavet i middelalderen. Juoko Vahtola beskriver dem i Birkarlarna - Tornedalens historia slik: ”Birkarlarna var företrädare för den nordliga bebyggelse och den kultur som där utvecklades. Lappfarandet var av urgammel sed. Den svenska kronan erkände det, men började samtidigt dra nytta av det som ett medel för sina egna behov”.³

Forskningen til Ingela Bergman ved Silvermuseet i Arjeplog har avdekket at myter knyttet til overgrep mot den samiske befolkningen fra birkarlenes side ikke har rot i virkeligheten. Hun har derimot kommet fram til at ulike former for handel som peker mot det som på 1300-tallet ble kalt birkarlhandel, har pågått ved kysten av Bottenhavet siden 600-tallet, en handel som har utviklet seg gjennom lokale nettverk.⁴

Tidslinje

Før år 0

En finskspråklig folkegruppe bodde og virket i Lappmarken allerede før vår tidsregning.⁵

År 0

Utvinning av jern og stål på Nordkalotten er påvist i nyere forskning allerede fra rundt år 0. Etnisitet ikke kjent.⁶

600-tallet

På starten av 1900-tallet fant arkeologer to gravhauger ved Sangis og Espinära i Kalix sogn. Gravenes utseende og innhold peker på en datering till 600-tallet. ”Gravarna ved Sangis och Espinära är de eldsta konkreta beläggen för att externa aktörer rekognoscerat möjligheterna till utbyte och handel med Bottenvikskustens järnålderssamhällen.”⁷

800-tallet

Vikingene samhandlet med kvener i svenske Norrland.⁸

890: Kvenland nevnt i Ottars beretninger til kong Alfred av Wessex.⁹ ”Ottar gör skilnad mellan kväner

³ Vahtola, Juoko (1991) Birkarlarna - Tornedalens historia (s. 221)

⁴ Bergman, Ingela (2018) Kulturarv, landskap och identitetsprocesser i Norra Fennoskandien 500-1550 e. Kr (s. 56-57)

⁵ Malmgren, Judit, Avango, Dag, Elenius, Lars och Persson, Curt (2023) Historievetenskaplig rapport om området som idag utgörs av Talma samebys bosättnings- och markanvändningshistoria

⁶ Bennerhag, Catrina (2023) Utbredd ståltillverkning i norr för 2000 år sedan. Luleå tekniska universitet

⁷ Bergman, Ingela (2018) Kulturarv, landskap och identitetsprocesser i Norra Fennoskandien 500-1550 e. Kr (s. 54-57)

⁸ NRK TV (2024) Historia om Sverige, episode 3

⁹ Aarskog, Karine Nigar og Paus, Cathrine (2019) Ottars verden i Ottar nr. 5 – 95

og Kvänland och svenskar och Sverige, men skildringen förutsetter att Kvänland sträckt sig långt åtsöder på båda västra och østra sidan om Bottenviken.”¹⁰

1000-tallet

”Flertalet av de samiska offerplatser som innehåller metallföremål från 1000-1300 är belägna inom samma kontaktzon som förande 1500-tals träskfiskare med inlandets samiska samhällen. (...) Vi menar att offerplatserna med metalfynd har en stark koppling till handel, och att handeln har utvecklas i lokala nätverk.”¹¹

1100-tallet

“Existensen av kvänarna som et forntidsfolk i norr förefallar att vara ett historiskt faktum. Början kan läggas till 1100-talet, kanske redan 800-talet.”¹²

Kvänarna som ennu under 1100-talet och långt inni 1200-talet till sin stamhärkomst närmast var tavaster, levde et självständigt liv i norr med Tornedalen som sitt centrala kärnområde”.¹³

Kvener og Kvenland nevnes i Egils saga (Egil Skallagrimsson), Islands saga fra siste del av 1100-tallet.¹⁴

1200-tallet

“Det var först Sverige som från slutet av 1200-talet gjorde slut på Kvänlands självständighet. Under 1200-talet tävlade Norge med Novgorod om det politiska herraväldet i norr. (...) Sedd från den svenska politiska ledningens synvinkel hade befolkningen i Torne- Lule- och Piteälvdalarna, det gamla Kvänlands kärnområde, en livsviktig ställning. Om den underkastade sig eller om Novgorod fick den under sitt välde, var spillet forlorad, inte bara inom det vidsträta kustområdet runt Bottenviken utan också med tanke på befolkningens nedärvda lappfararinstitution långt inn i Lappland.”¹⁵

“Det var just för att öka inflytandet i det område som ur svensk synpunkt hade en besvärande oviss status efter Nöteborgsfreden. Birkarlar väster om Bottenviken skulle bli den svenska motvikten till det karelska inflytandet, (...) Tornebirkarlarnas område innbefattade även kusten från Narvik till Varanger. (...) En sådan led kom att stängas i och med finnarnas kustbosättning norr om Ume älv och att det bottniska handelstvånget tog sin början med 1300-talets mitt. (...) En annan led som också slutade i Bottenviken förde från Birkarla och Övre Satakunta efter Kumo älv ut mot havet och

¹⁰ Alamäki, Yrjö, Hederyd, Olof og Kenttä, Matti (red.) (1991), Tornedalens historia (s. 209)

¹¹ Bergman, Ingela (2018) Kulturarv, landskap och identitetsprocesser i Norra Fennoskandien 500-1550 e. Kr (s. 56)

¹² Alamäki, Yrjö, Hederyd, Olof og Kenttä, Matti (red.) (1991), Tornedalens historia (s. 214)

¹³ Alamäki, Yrjö, Hederyd, Olof og Kenttä, Matti (red.) (1991), Tornedalens historia (s. 214)

¹⁴ Vahtola, Juoko (1991) Folkens mångfald - Tornedalens historia 1 (s. 210)

¹⁵ Vahtola, Juoko (1991) Kväner - Kainulaiset - Tornedalens historia 1 (s. 214-219)

sådan mot norr. Den är huvudstråket för de handelsmän/birkarlar som drev sin verksamhet vid Bottenvikskusten och som 1328 erhöll ensamrätt för lappmarkshandel.”¹⁶

1300-tallet

“År 1328 utfärdades Tälje stadga. Där meddelades dels att området fram till Ule älv fick bebyggas och odlas i enlighet med tidigare givne riktlinjer och efter tillstånd av kungens fogde. (...) Birkarlanas färder og handel fick ej störas liksom inte heller samarnas jakt.”¹⁷ Dette viser birkarenes gamle hevd på handelsrettighetene.

“På en plats som Hillesøy strax sydväst om Tromsø har hittats såväl anglo-saxiska bronssmycken som smyckedetaljer vilka hör hemma i södra Finland och Karelen. Rent geografiskt är det också lätt att tenka sig i ett sådant fall kan förbindelserna ha gått via Tornedalen. En del av här nämnda centra uppvisar även medeltidiga inslag. (...) Vi kan nu knyta ihop några trådar genom att tala om de kontaktvägar som fanns med Tornedalen. De vägar vi har att göra med är tre: via Bottenhavets kust, via nordnorska kusten samt från sydost d v s från Finland och Karelen. För Övra Norrlands del säger han att bygdens gräns gick strax söder om Skellefteälv, vilket markeras av gravhögarnas spridning, samt at samar och birkarlar drev handel i norr. En kartering av Stockholms medeltida handelsområde utifrån tänkeböckernasnotiser visar att Gotland, Mälardalen , Bergslagen, Sydvästra Finland, Vasaområdeet. Luleå, Torneå och “Norra botten” ingår i et varuutbyte med Stockholm som centrum.”¹⁸

1328: Birkarlene omtales for første gang i et dokument skrevet av drots Knut Jonsen, på oppdrag av kong Magnus Eriksson.¹⁹

1335: Tornedalinger eide rein på 1300-tallet og betalte reinkalver som tiende (skatt).²⁰

1400-tallet

1454: I nedtegnelser fra fogden i Norrbotten ser vi antydninger om forhold mellom samer og birkarlar som gikk langt tilbake i tid. “I ett intyg från fogden i Norrbotten år 1454 talar man om lappar som kom från Tavastland (lappa som wore kone af Tauesteland) och tillhörde birkarlarna i Luleå och Piteå, eftersom dessa fått dem med rätt skifte från sina tavastländska skiftesbröder (med rett skifte fångitt hauffa af sine Skifftebröder af Taueste land. (...) Det andra dokumentet är interessant, eftersom det antyder att birkarlar som bodde i Luleå och Piteå ha härstammat från Tavastland.”²¹

¹⁶ Lundholm, Kjell (1991) Förutsetningar för fast bebyggelse - Tornedalens historia 1 (s. 175)

¹⁷ Lundholm, Kjell (1991) Förutsetningar för fast bebyggelse - Tornedalens historia 1 (s. 169)

¹⁸ Lundholm, Kjell (1991) Förutsetningar för fast bebyggelse - Tornedalens historia 1 (s. 171-172)

¹⁹ Kuoksu, Erik (2008) Birkarlssläkter i Övre Tornedalen

²⁰ Tengström, Jacob (1820) Afhandling om Presterlige Tjenstgörningen och Aflöningen i Åbo Erke-Stift. Utgifven af Domkapitlet i Åbo. Delen I.

²¹ Vahtola, Juoko (1991) Kväner - Kainulaiset - Tornedalens historia 1 (s. 183)

1500-tallet

“I skattemanntallene for det nordlige Norge på 1500-tallet finner vi noen personer som beskrives som «Quæn» eller «Qvæn», og slike kan også tidligere ha vært til stede i området.”²²

1522: Første historiske dokumentasjon på kvensk fast bosetning i Norge, Skjervøy kirkesogn (skatteliste).²³

1530: Hans Erikssön (fogd ved Vardøhus?) skriver til Erkebiskopen i Nidaros om sine forhandlinger med russere og kvener.²⁴

1598: Kongemakten beskrev vennegaven betalt av samer til «Kvæner eller Østfinner» for å ikke bli utsatt for "Overvold" under kvenenes årlige handelsbesøk, ettersom de visste at kvenene var mektige. Senere byttehandlet de seg imellom, etter eget ønske. Dette ble senere brukt som begrunnelse for at samene på norsk område skulle betale skatt til Sveriges konge. Beskrevet som «udi gamle Dage, ungefærlig for 60 Aar siden».²⁵ Kongemaktens påstander om kvenenes voldsutøvelse mot samene har i nyere tid blitt tilbakevist.²⁶

1598: Lappfogden Olof Burman beskriver reiser fra hav til hav, det vil si Torneå via Muonioelv, Karasjok og Tana til Varangerfjorden, og via Torneträsk til Rombaksbotn. Det gikk også leder fra Kemi til Kola, langs Lule elv, Könkemä elv og Altaelven.²⁷

1598: Beskrivelse av reiser mot Ishavet som “lämnades 1598” – ”Genom Tornedalen gick för oss osynliga färdvägar under generationer, århundran och årtusenden”.²⁸

1600-tallet

“Under 1600-tals början, under Karl IX:s regering, infördes en rad restriktioner som kraftigt begränsade samernas och birkarlanas handel”.²⁹ “Som ett slags reliket från den gamla självständighetstiden bevarade dock de privilegierade birkarlarnas rättigheter ända till början av 1600-talet.”³⁰

²² Forsgren, Arne og Minken, Anne (2024) Kvener, i Store norske leksikon

²³ Guttormsen, Helge (2022) Kan vi spore ei kvænsk bosetting for 500 år siden i Kjørvøy tinglag?

²⁴ Diplomatarium Norvegicum bind I-XXIII (1847-2011) Brev nr. 623, 6 Marts 1530. Sörvær.

²⁵ Lundh, Otto Gr. og Sars, I. E. (1865) Norske rigs-registranter tildeels i uddrag. Tredie bind 1588-1602 (s. 537-543)

²⁶ Bergman, Ingela (2020) Arkivcafé: "Birkarlar och samer - myt och verklighet"

²⁷ Lundholm, Kjell (1991) Näringarnas utveckling - Tornedalens historia 1 (s. 287-288)

²⁸ Lundholm, Kjell (1991) Näringarnas utveckling - Tornedalens historia 1 (s. 295)

²⁹ Bergman, Ingela (2018) Kulturarv, landskap och identitetsprocesser i Norra Fennoskandien 500-1550 e. Kr (s. 63)

³⁰ Vahtola, Jouko (1991) Tornedalens historia I (s. 214)

1632: I år 1632 omtales birkarler for siste gang i samtidige kilder.³¹

Den første kvenske bosettingen i Masi ble registrert på 1600-tallet.³²

1609: Den dansk-norske kongemakten beskrev kvener som et svensk folk som har reinflokken på norsk område om sommeren og driver med handel på norsk område uten å betale skatt til den dansk-norske kongen. Hartvig Bilde (Befalingsmand udi Nordlandene) skulle forby og forhindre dette.³³

1611: Den dansk-norske kongen krevde at Claus Gagge (Befalingsmand paa Vardøhuus) skulle nekte lokalbefolkningen å handle med kvenene hvis de kom til lenet med deres "Kjøbmandskab".³⁴

1697: Kvener første gang nevnt i skattemanntall i Alta. Bosettingen i området økte betydelig i perioden fram mot 1751.³⁵

1700-tallet

Første halvdel av 1700-tallet: Omfattende folkeflytting på Nordkalotten og etablering av kvensk bosetting i indre strøk og fjordstrøk i Nord-Troms og Finnmark.³⁶

I «Nordnorske samlinger (1930-45) Transkripsjoner fra 1700-tallet» omtales «Tre slags folk» hvor en gruppe kaller seg selv for kvener: Her beskrives «lappers» og «qvæners» levesett på 1700-tallet og de "Tre slags folk": Field-lapper, søe-lapper/bøygde-lapper og ost-lapper, hvor Søe-lapper/bøygde-lapper kalte seg selv kvener.³⁷

Første kvenske bosetting i Kautokeino registrert på 1700-tallet.³⁸

Første faste bosetning i Karasjok ble etablert i første halvdel av 1700-tallet. Den fastboende befolkningen i Karasjok besto før 1751 i hovedsak av kvenske nybyggere som hadde etablert seg i området i henhold til de svenske lappmarksplakatene. De livnærte seg av husdyrhold og fiske på tvers av den gamle siidagrensen mellom Ávjovárri og Tenó.³⁹

³¹ Bergman, Ingela (2018) Kulturarv, landskap och identitetsprocesser i Norra Fennoskandien 500-1550 e. Kr (s. 64)

³² Qvigstad, Just (1921) Den kvænske innvandring til Nord-Norge (s. 18)

³³ Lundh, Otto Gr. (1870) Norske rigs-registrarer tildeels i uddrag. Fjerde bind 1603-1618 (s. 300-301)

³⁴ Lundh, Otto Gr. (1870) Norske rigs-registrarer tildeels i uddrag. Fjerde bind 1603-1618 (s. 436-437)

³⁵ Qvigstad, Just (1921) Den kvænske innvandring til Nord-Norge (s. 12-19)

³⁶ Niemi, Einar (2007) Kvensk Bosetningshistorie

³⁷ Krekling, Marie (1945) Nordnorske samlinger utgitt av etnografisk museum V Nordlands og Troms finner i eldre håndskrifter. 2 : Jens Kildals Afguderiets dempelse. Om lappernes væsen, s. 155-174.

³⁸ Qvigstad, Just (1921) Den kvænske innvandring til Nord-Norge (s. 18)

³⁹ Qvigstad, Just (1921) Den kvænske innvandring til Nord-Norge, Strømstad, Alf (2009) Slekt i Indre Finnmark II. De eldste generasjoner, Karasjok årbok (2012) og Paulaharju, Samuli (2020) Kvenene - et folk ved Ishavet.

1750: Kvenene slo seg ned som første fastboende i Børselv.⁴⁰

1751: Grensetraktaten mellom Danmark-Norge og Sverige ble undertegnet. Dagens nasjonalgrenser mellom Danmark-Norge og Sverige etablert.⁴¹

1800-tallet

Fra om lag 1830 inntrådte en ny fase i den kvenske folkevandringen til Nord-Norge. Moderne gruveindustri og ekspansjon i fiskeriene var nå særdeles viktige faktorer som trakk flytterne nordover, med sterk vekst i fiskeværerne og byene i Nord-Norge og med stort behov for arbeidskraft.⁴²

1850-tallet: Forsvensknings- og fornorskningspolitikken påbegynt.⁴³

1870-tallet: Fornorskningspolitikken mot kvenene intensivert.⁴⁴

1886: Den første renbeteslagen i Sverige. Denne innebar at bofaste mistet retten til reinskjøtsel.⁴⁵

1900-tallet

1902: Lov om Afhændelse af Statens Jord og Grund i Finnmarkens Amts Landdistrict av 22. mai 1902 nr. 7: Den norske jordsalgsloven innebar en ytterligere skjerping av fornorskningspolitikken, og innførte krav blant annet om at man måtte være norsktalende for å kjøpe jord.⁴⁶

1944: Nedbrenning av store deler av Finnmark og Nord-Troms, fra Varangerbotn til Lyngen. Dette førte til ødeleggelsen av store deler av den kvenske materielle kulturen, og mange ble tvangsevakuert til sørlige deler av Norge.

1957: Det ble igjen tillatt for skoleelever å snakke meänkieli i friminuttene i Sverige.

1977: Kvenmonumentet i Vadsø avduket. Kong Olav av Norge, Kong Carl Gustav av Sverige og

⁴⁰ Qvigstad, Just (1921) Den kvænske innvandring til Nord-Norge (s. 19)

⁴¹ Traktat om grensen mellom Norge og Sverige (2.10.1751)

⁴² Niemi, Einar (2007) Kvensk bosetningshistorie

⁴³ Sannhets- og forsoningskommisjonen (2023) Sannhet og forsoning – grunnlag for et oppgjør med fornorskningspolitikk og urett mot samer, kvener/norskfinner og skogfinner og Sannings- och försoningskommissionen för tornedalingar, kväner och lantalaiset (2023) Som om vi aldrig funnits – exkludering och assimilering av tornedalingar, kväner och lantalaiset

⁴⁴ Sannhets- og forsoningskommisjonen (2023) Sannhet og forsoning – grunnlag for et oppgjør med fornorskningspolitikk og urett mot samer, kvener/norskfinner og skogfinner (s. 196)

⁴⁵ Malmgren, Judit, Avango, Dag, Elenius, Lars och Persson, Curt (2023) Historievetenskaplig rapport om området som idag utgörs av Talma samebys bosättnings- och markanvändningshistoria

⁴⁶ Bull, Kirsti Strøm (2014) Jordsalgslovgivning - En rettshistorisk lovgjennomgang av jordsalgslovgivningen i Finnmark i perioden 1775 – 1965 (Kap. 10. Jordsalgsloven av 1902, s. 76-99)

president Urho Kekkonen av Finland deltok i seremonien.⁴⁷

1978: Første undervisning i finsk for elever ved skolen i Børselv. Fra starten av 1980-tallet ble undervisningen på kvensk.⁴⁸

1981: Svenske tornedalingars riksförbund etablert.

1984: Den første kvenske foreningen i Norge ble etablert i Børselv.

1987: Norske kveners forbund etablert.

1989/1990: Drøftelser om urfolksbegrepet på en minoritetskonferanse i Tromsø. "Og da var den resolusjonen om det kvenske - som han sa du hadde skrevet - den ble tatt fram, og den ble revet i stykker og hevet i papirkurven."⁴⁹

1998: Kvener fikk status som nasjonal minoritet i Norge.

1999: Tornedalinger fikk status som nasjonal minoritet i Sverige.

2000-tallet

2000: Meänkieli fikk status som minoritetsspråk i Sverige.

2005: Kvensk ble anerkjent som et eget språk i Norge.

2005: Kainun institutti – Kvensk institutt stiftet i Norge, nasjonalt senter for kvensk språk og kultur.⁵⁰ De påfølgende årene har flere kvenske språk- og kultursentre, samt et eget kvensk museum i Vadsø blitt etablert.

2006: Brev av 09.11.2006 fra Det kongelige arbeids- og inkluderingsdepartement: «Bjarne Håkon Hansen avviser behov for å sette i verk en utredning om spørsmål om kvenenes rettslige stilling knyttet til ILO-konvensjonen nummer 169».⁵¹

2006: Kvenflagget ble utformet av Bengt Johansson Kyrö.⁵² Dette blir brukt av kvener på norsk og

⁴⁷ Vadsø museum - Ruija kvenmuseum (2014) Opptog mot avdukingen av Innvandermonumentet/Kvenmonumentet. Fra Tollbugt. mot monumentet i Vadsø i 1977. Digitalarkivet

⁴⁸ Opplysninger fra Terje Aronsen, den aktuelle læreren i Børselv

⁴⁹ Huru, Unni Elisabeth (2024), Drøftelser om urfolksbegrepet på en minoritetskonferanse i Tromsø i 1989/1990

⁵⁰ Kvensk institutt - Kainun institutti (2024) Om Kainun institutti

⁵¹ Det kongelige arbeids- og inkluderingsdepartement v/Hansen, Bjarne Håkon (2006) Brev av 09.11.2006: Utredning om kvenenes rettigheter.

⁵² Vaara, Tomi (2023) Kvenflagget, NRK Kvääni

svensk side av grensen.

2023: Sannings- och försoningskommissionen för tornedalingar, kväner och lantalaiset i Sverige og Sannhets- og forsoningskommisjonen i Norge la fram sine rapporter om urett og assimilering.⁵³

Referanser og videre lesning

- Adriansen, Karsten (2002) Er samene Finnmarks urbefolkning?: Arkeologiens muligheter til å belyse forne folkegrupper etnisitet
- Alamäki, Yrjö, Hederyd, Olof og Kenttä, Matti (red.) (1991) Tornedalens historia
- Antti, Petter (2018) Träskan och gäddan – torneböndernas insjöfiske under 1500-talet. Artikkel i Matarengiposten nr 20. Övertorneå: Matarengi Forskarforening.
- Arell, Nils (1983) Arbete och liv i Vittangi-Karesuando området: - om markanvändning och näringsmässiga relationer under äldre och nyare tid
- Arkiv Troms, Alf Kiils samlinger til nordnorsk historie. Lapper, finner, samer, kvener 1593-1889
- Bakken, Sigrid Grøm og Rydland, Kjetil (2015) Disse forandrer norgeshistorien. NRK Vestland
- Ballo, Olav Gunnar (2023) Det er nok nå! Nordnorsk debatt
- Ballo, Olav Gunnar (2023) En uhyggelig utvikling. Nordnorsk debatt
- Bennerhag, Catrina (2023) Utbredt ståltillverkning i norr for 2000 år sedan. Luleå tekniska universitet
- Bergman, Ingela (2018) Kulturarv, landskap och identitetsprocesser i Norra Fennoskandien 500-1550 e. Kr.
- Bergman, Ingela (2020) Arkivcafé: "Birkarlar och samer - myt och verklighet"
- Bergman, Ingela (2022) Birkarlar och samer – myt och verklighet, digital forelesning
- Bergman, Ingela og Edlund, Lars-Erik (2016) Birkarlar and Sámi – inter-cultural contacts beyond state control: reconsidering the standing of external tradesmen (birkarlar) in medieval Sámi societies
- Bjørklund, Ivar (1985) Fjordfolket i Kvæningen, fra samisk samfunn til norsk utkant 1550-1980, Universitetsforlaget
- Brendel, Martha Brock Utne og Solberg, O. (1934) Nordnorske samlinger utgitt av etnografisk museum I Finnmark omkring 1700 aktstykker og oversikter. Annet hefte topografika 1683-1717
- Brennpunkt (2016) Kvenene - en glemt minoritet. NRK TV
- Bull, Kirsti Strøm (2014) Jordsalgslovgivning - En rettshistorisk lovgjennomgang av

⁵³ Sannings- och försoningskommissionen för tornedalingar, kväner och lantalaiset (2023) Som om vi aldrig funnits

– ekskludering og assimilering av tornedalingar, kväner og lantalaiset og Sannhets- og forsoningskommisjonen (2023) Sannhet og forsoning – grunnlag for et oppgjør med fornorskingspolitikk og urett mot samer, kvener/norskfinner og skogfinner

jordsalgslovgivningen i Finnmark i perioden 1775 – 1965

- Det kongelige arbeids- og inkluderingsdepartement v/Hansen, Bjarne Håkon (2006) Brev av 09.11.2006: Utredning om kvenenes rettigheter
- Diplomatarium Norvegicum bind I-XXIII (1847-2011) Brev nr. 623, 6 Marts 1530. Sörvær
- Drivenes, Einar-Arne (1975) Åkerbruk og fedrift i Altafjorden på 1800-tallet: produksjon og konsum
- Daa, Ludvig (1886) Foredrag i Det norske vitenskapsakademi
- Edgren, Torsten og Törnblom, Lena (1993) Finlands historia 1
- Eidstø, Merethe Kristiansen (2010) "Bøyer seg til jorda, men brykker ikke" Alf Nilsen-Børsskogs roman Kuosuvaaran takana som kvensk motfortelling. Mastergradsoppgave ved UiT
- Elenius, Lars och Persson, Curt (2024) Rapporten som förändrar historieskrivningen 1. Sveriges radio
- Elenius, Lars och Persson, Curt (2024) Rapporten som förändrar historieskrivningen 2. Sveriges radio
- Enontekis tingslag domböcker (1639-1904)
- Fellman, Isak (1910) 1 Finska Lappmarken och Lapparne
- Fellman, Isak (1912) 3 Finska Lappmarken och Lapparne
- Fellman, Isak (1915) 4 Finska Lappmarken och Lapparne
- Finnpro (2003) Birkarlar och vikingar
- Forsgren, Arne og Minken, Anne (2024) Kvener, i Store norske leksikon
- Friis, J. A. (1861) Etnografisk kart over Finnmark
- Guttormsen, Helge (1998) "Kvenenes historie og kultur". Seminarrapport, nordreisa 19.- 21. september 1997
- Guttormsen, Helge (2022) Kan vi spore ei kvænsk bosetting for 500 år siden i Kjervøy tinglag?
- Hansen, Birgitta Roeck (2002) Gårdsgårder och tegskifteåker – Resursutnyttjande och kulturellt inflytande i det gamla landskapet Västerbotten
- Hansen, Lars Ivar og Olsen, Bjørnar (2022) Samenes historie Fram til 1750, andre utgave
- Hansen, Lars Ivar og Schmidt, Tom (1985) Major Peter Schnitlers grense-eksaminasjons-protokoller 1742–1745, III
- Harrison, Dick, Meänraatio (2023), Harrison: "Okunnigheten om kväner är omfattande i Sverige, det är en glömd historia"
- Harrison, Dick (2023) Kvänernas historia
- Haukedal, Geir (1980) Den kvenske innvandring til Nord-Troms og Vest-Finnmark 1700-1886
- Helleland, Amund (1905) Norges land og folk. Topografisk-statistisk beskrevet. Finnmarkens folk, del 1, den alminnelige beskrivelse
- Helleland, Amund (1906) Norges land og folk. Topografisk-statistisk beskrevet. Finnmarkens folk, del 2

- Helleland, Amund (1906) Norges land og folk. Topografisk-statistisk beskrevet. Finnmarkens folk, del 3
- Henninen, Terje (1972) Den kvenske innvandring til Alta på 1700-tallet. Hovedfagsoppgave ved Universitetet i Trondheim
- Huru, Unni Elisabeth (2024), Drøftelser om urfolksbegrepet på en minoritetskonferanse i Tromsø i 1989/1990
- Hyltenstam, Kenneth (2003) Kvenskans status. Rapport för Kommunal- og regionaldepartementet och Kultur- og kirke departementet i Norge
- Hætta, Aslak, Kautokeinoopprøret (1852)
- Imerlund, Bente (2021) Kvener, skogfinner, tornedalinger, karelere, vepsene og ingermanlandsfinner – Jo visst finnes vi! Orkana forlag
- Jirlow, Ragnar og Wahlberg, Erik (1961) Jordbruket i Tornedalen genom seklen: redskap och metoder
- Justitiekanslern v/Stålhammar, Erik och Sjöberg, Emma (2023) Yttrande: Mål nr T 335-22; Talma sameby
- Kaldberg, Torbjørn (2017) Svenskehandelen som tok slutt
- Karasjok årbok (2012). Utgiver: DSS-De samiske samlings museums- og historielag
- Krekling, Marie (1945) Nordnorske samlinger utgitt av etnografisk museum V Nordlands og Troms finner i eldre håndskrifter. 2 : Jens Kildals Afguderiets dempelse. Om lappernes væsen, s. 155-174
- Kuoksu, Erik (2008) Birkarlssläkter i Övre Tornedalen
- Kvensk institutt - Kainun institutti (2024) Om Kainun institutti
- Laila Lanes (2020). Nordkalottcocktail til besvær. NRK Kvensk/NRK Kvääni
- Lanes, Laila (2022) To prosent norsk
- Lars-Nila Lasko (ed.) (1989) Lappekodisillen av 1751 - var det samernas Magna Charta? Rapport fra et symposium arrangert i Guovdageaidnu 16. – 19. september 1986
- Leem, Knud (1767). Beskrivelse over Finnmarkens lapper
- Lindbach, Harald (2014). Skatter i arkivet må forskes mer på. NRK Troms og Finnmark
- Lindbach, Harald (2006). At faae disse Folk i et og andet forbedrede - misjonærer i Lyngen på 1700-tallet. Menneske og miljø. Årbok for Nord-troms 2006
- Lindbach, Harald (2014). Den store nordiske krig og kvenenes innvandring til Nord-Troms, Håløygminne
- Lindbach, Harald (2019). Avhandling: Minoritetspolitiske dokumentasjonsstrategier i Nordområdet på 1700-tallet
- Lindbach, Harald (2023). Kvenene - veien mot Vesterhavet, mot Tyras og Raisapädan, Årbok for Dyrøy og Sørreisa, nr. 22
- Lundh, Otto Gr. (1870) Norske rigs-registrarer tildeels i uddrag. Fjerde bind 1603-1618
- Lundh, Otto Gr. og Sars, I. E. (1865) Norske rigs-registrarer tildeels i uddrag. Tredie bind 1588-1602
- Lundholm, Kjell (1991) Förutsetningar för fast bebyggelse - Tornedalens historia 1

- Lundholm, Kjell (1991) Näringarnas utveckling - Tornedalens historia 1
- Lönnroots (2019) Kvääni/Kven (documentary)
- Maliniemi, Kaisa Johanna (2010) Hva arkivene skjulte: en undersøkelse av kvensk og samisk i offentlige arkiver i Kistrand (Porsanger) og Nordreisa 1865-1948
- Maliniemi, Kaisa Johanna (2010) To kommuner – to typer minoritetspolitikk
- Malmgren, Judit, Avango, Dag, Elenius, Lars och Persson, Curt (2023) Historievetenskaplig rapport om området som idag utgörs av Talma samebys bosättnings- och markanvändningshistoria
- Meiander, Henrik (2006) - Finlands historia – linjer, strukturer och vändpunkter
- Mikkelsen, Anstein (2015), Det tause folkets stille død?
- Nedrejord, Kathrine (2021) - Flukta til Finnmark 1800-tallet
- Niemi, Einar (1983), Vadsøs historie
- Niemi, Einar (2007) Kvensk bosetningshistorie
- Niemi, Einar (2014) De hadde mer å si for oppbyggingen av Norge enn mange tror. NRK Troms og Finnmark
- Niemi, Einar (2019) Kvenenes historie på 100 minutter: Kvenene i fortid og nåtid – en strid om historien
- Niemi, Einar (2021) Hvorfor kom kvenene til Nord-Norge?
- Niemi, Einar (2024) Kunnskap om kvenene - Et forskningshistorisk perspektiv
- NIKU, Norsk institutt for kulturminneforskning (2012) Rapport 57. Samiske kulturminner 1920-1951. Forslag til differensiert verdisetting
- NIKU, Norsk institutt for kulturminneforskning (2011) Rapport 43. 100-årsgrensen for automatisk fredete samiske kulturminner: Casestudie og mulige modeller
- NIKU, Norsk institutt for kulturminneforskning (2011) Rapport 48. Fra SEFRAK til Askeladden. Friis' etnografiske kart og identifisering av fredete samiske bygninger
- NIKU, Norsk institutt for kulturminneforskning (2013) rapport 70. SEFRAK og Friis' etnografiske kart. Identifisering av potensialområder for funn av automatisk fredete samiske bygninger
- NIKU, Norsk institutt for kulturminneforskning (2018) Rapport 91. Identifisering av potensialområder for funn av kvensk/norsk-finske bygninger. Vestsiden av Lyngenfjorden og indre del av Storfjord
- Nissen, K. og Kvamen, I. (1962) Major Peter Schnitlers grense-eksaminasjons-protokoller 1742–1745, I
- NRK TV (2024) Historia om Sverige, episode 3
- Olausson, Peter (2018) Sveriges historia från forntid till nutid
- Olsen, Kjell (2021) «La de usynlige bli synlige» Om kvenske steder og kvensk usynlighet
- Paulaharju, Samuli (2020) Kvenene - et folk ved Ishavet
- Paulaharju, Samuli (2022) På Finnmarks ytterste øyer
- Petryk, Marta. Poznań (2003) Kvener i Norge – framvekst av et nytt ethos
- Petterson, Arvid (1999) Den kvænske kulturen i Porsanger med hovedvekt på Børselv : En

kortfattet oversikt

- Portin, Johan (1967) Samlinger til beskrifning Öfver Torneå Sockn uti Västerbottns höfdingedöme; med kommentar av Erik Wahlberg
- Prosjekt Runeberg (2023) Norske Gaardnavne. Oplysninger samlade til brug ved Matrikelens Revision. 16. Nordlands amt
- Prosjekt Runeberg (2023), Norske Gaardnavne. Oplysninger samlade til brug ved Matrikelens Revision
- Pyykkö, Vappu Inkeri (2007) Sverige och Nordlanden. Förvaltning och nordlig expansion 1250-1550
- Pyykkö, Vappu Inkeri og Utvik, Hanne Elin (red.) (2007) Kvenske fortellinger fra gamle dager / nedtegnet av J. Beronka og J. Qvigstad
- Qvigstad, J. og Wiklund, K. B. (1929) Major Peter Schnitlers grense-eksaminasjons-protokoller 1742–1745, II
- Qvigstad, Just (1921) Den kvænske innvandring til Nord-Norge
- Rheen, Samuel (1956) En kort relation om Lapparnas lefwerne och sedher 1671. I Schefferus, Johannes (1956) Schefferius Lappland
- Ryymin, Teemu (2003) "De nordligste finner": fremstillingen av kvenene i den finske litterære offentligheten 1800-1939
- Samuelsen, R. T. (2013) Oversikt over litteratur om kvener på Nordkalotten
- Sannhets- og forsoningskommisjonen (2023) Sannhet og forsoning – grunnlag for et oppgjør med fornorskingspolitikk og urett mot samer, kvener/norskfinner og skogfinner
- Sannings- och försoningskommissionen för tornedalingar, kväner och lantalaiset (2023) Som om vi aldrig funnits – exkludering och assimilering av tornedalingar, kväner och lantalaiset
- Saressalo, Lassi (2000) Kvenien maa
- Saressalo, Lassi (2004-05) Ingermannland og Ruija, to greiner av finsk ekspansjon
- Schefferus, Johannes (1673) Laponia. Stycke: Birkarlar och Kronan
- Schefferus, Johannes (1956) Schefferius Lappland
- Senter for nordlige folk (2018), Kvensk i Nord-Troms
- Stenman, Lennart (1999), Bättre rätt til land och vatten ovan odlingsgränsen i Lappland
- Stormo, Kurt Magne (2021) Kven eller ikke kven? Dokumentarfilm om kvener
- Strømstad, Alf (2009) Slekter i Indre Finnmark II. De eldste generasjoner
- Tegengren, Gunilla (2015) - Sverige och Nordlanden – Förvaltning och nordlig expansion 1250-1550
- Tengström, Jacob (1820) Afhandling om Presterliga Tjenstgörningen och Aflöningen i Åbo Erke-Stift. Utgifven af Domkapitlet i Åbo. Delen I
- Torrika, Sture (2017) 1617 - Övertorneå storsocken under en dramatisk tid
- Traktat om grensen mellom Norge og Sverige (1751)
- Utne, Martha Brock (1932) Nordnorske samlinger utgitt av etnografisk museum I Finnmark omkring 1700 aktstykker og oversikter. Første hefte to jordebøker fra 1694

- Vadsø museum - Ruija kvenmuseum (2014) Opptog mot avdukingen av Innvandrermønumentet/Kvenmønumentet. Fra Tollbugt. mot mønumentet i Vadsø i 1977. Digitalarkivet
- Vahtola, Juoko (1991), Birkarlarna - Tornedalens historia 1
- Vahtola, Juoko (1991), Folkens mångfald - Tornedalens historia 1
- Vahtola, Juoko (1991), Kvåner - Kainulaiset - Tornedalens historia 1
- Vuopio, Matti (2019) Birkarlen ja Kveninen Jalanjäljissä
- Vaara, Tomi (2023) Kvenflagget, NRK Kvääni
- Wahlenberg, Göran (1804) Geografisk och ekonomisk beskrifning om Kemi lappmark i Vesterbottens höfdingdöme
- Wahlenberg, Göran (1804) Geografisk och ekonomisk beskrifning om Kemi lappmark i Vesterbottens höfdingdöme. Med geografisk karta
- Wallerström, Thomas (2006) Vilka var först, en nordskandinavisk konflikt som historisk- arkeologiskt dilemma - Riksantikvarieämbetet
- Wawro, Geoffrey m.fl. (2009) Historisk atlas
- Wiklund, K.B. (1908) De svenska nomadlapparnas flyttningar till Norge i äldre och nyare tid
- Wiklund, K.B. (1908) Nomadlapparnas flyttningar till Norge
- Zachariassen, Ketil (1998) Da staten kom til Nord-Troms : økonomisk modernisering i fire nord-tromskommunar i eit innanfrå- og utanfrå-perspektiv, 1945-1970
- Zorgdrager, Nelljet (1997) De rettfærdiges strid Kautokeino 1852 : samisk motstand mot norsk kolonialisme
- Østvold, Kristine (2006) Steinalderfolk levde det gode liv. NRK Troms
- Aarskog, Karine Nigar og Paus, Cathrine (2019) Ottars verden i Ottar nr. 5 – 95

På <https://kvener.no/kvenene/var-felles-historie/> ligger referanseliste med beskrivelse av litteratur/kilder og lenke til eller informasjon om oppbevaring av dokumentene.

Anbefalinger til videre arbeid

1. Forskningsprosjekt om kvensk historie

Prosjektgruppa anbefaler at Vetenskapsrådet i Sverige og Forskningsrådet i Norge prioriterer forskning på kvensk historie. Videre at universitetssektoren i Norge, Sverige og Finland tar initiativ til et omfattende, flerårig prosjekt om den kvenske historien på Nordkalotten. Prosjektgruppa har etablert kontakt med Luleå tekniska universitet og UiT Norges arktiske universitet, og ser disse som mulige ledende institusjoner i arbeidet. Riksarkivet i Sverige, Arkivverket i Norge og Arkistolaitos (Arkivverket) i Finland bør være viktige samarbeidspartnere.

Prosjektgruppa anbefaler spesielt følgende tema for framtidig forskning:

- **Etnografi**

Kvenenes påvirkning på samfunnet på Nordkalotten

- **Demografi**

Størrelse på den kvenske folkegruppa

Geografisk fordeling (bosetningsmønster)

Migrasjon

- **Etnisitet**

Analyse av skiftende begrepsbruk og tolkning av begreper knyttet til folkegrupper som levde sammen fra eldre tid

- **Språk**

Relasjon mellom meänkieli og kvensk, og hvordan språkene har utviklet seg

- **Framstilling av kvenene**

Hvordan kvenene har blitt framstilt avhengig av periode, sted og aktør

Hvordan fortidige kilder om folkegruppa har blitt tolket og formidlet

Hvorfor kvenene forsvinner ut av historieskrivingen

2. Kvensk dokumenthub

Det er krevende å få en samlet oversikt over de ulike publikasjonene om kvenske forhold. I dag er kvenske historiske kilder spredt i ulike institusjoner og i forskjellige land. Kildene er kun delvis transkribert, oversatt og gjort tilgjengelige for bruk, og det er behov for å samle materialet. Prosjektgruppa har i forprosjektet gjort et omfattende arbeid med litteratur og kilder knyttet til den kvenske historien, men det er fortsatt behov for utvidelse, videreutvikling og formidling. For å sikre varig, oversiktlig og enkel tilgang til informasjon om kvenske tema, foreslår prosjektgruppa at det etableres en digital løsning som kan gi kvener, studenter, forskere og andre interesserte tilgang til kilder, litteratur m.m. En slik dokumenthub kan organiseres som en arkivportal med historisk materiale eller som en nettsressurs der man også får tilgang til samtidig dokumentasjon.

Varig drift av den kvenske dokumenthuben er avgjørende, og informasjonen som formidles må være kvalitetssikret og oppdatert. Riksarkivet i Sverige, Arkivverket i Norge og Arkistolaitos (Arkivverket) i Finland bør involveres som samarbeidspartnere. I tillegg bør andre aktører med kompetanse på dokumentasjon fra Nordkalotten og om kvenske forhold involveres, f.eks. det arkivfaglige nettverket Finnmarksarkivene. Det bør også etableres kontakt med museer som Tornionlaakson museo – Tornedalens museum og Vadsø museum – Ruija kvenmuseum, som innehar kompetanse på formidling av materiale knyttet til den kvenske folkegruppa.

3. Bokverk/foredragsrekke om den kvenske historien

Funnene fra forprosjektet bør undersøkes og bearbeides ytterligere. Prosjektgruppa anbefaler at dette formidles gjennom et bokverk og/eller en foredragsrekke for å sikre at kunnskapen om den felles kvenske historien blir tilgjengelig for så mange som mulig, både blant kvener og den øvrige befolkningen. Referanselista og tidslinja bør også videreutvikles. Arbeidet bør videreføres i Kvensk kulturminne-, historie og stedsnavnutvalg i Norske kveners forbund – Ruijan kvääniliitto, i samarbeid med personer med tilsvarende kompetanse i Svenska tornedalingars riksförbund –

Tornionlaaksolaiset.

Måloppnåelse

Prosjektgruppa har innhentet og sammenstilt et solid utvalg litteratur og kilder som dokumenterer den felles kvenske historien over grensen. De har gjort utvalget offentlig tilgjengelig gjennom publisering av en referanseliste sammen med en tidslinje om den kvenske historien på nettsidene til Norske kveners forbund – Ruijan kvääniliitto. Verken tidslinja eller referanselista er uttømmende, og prosjektgruppa har i sine anbefalinger til videre arbeid foreslått hvem som skal jobbe videre med dette. Prosjektgruppa har også gitt sine anbefalinger til forskning på den kvenske historien. De har etablert kontakt med universiteter i Norge og Sverige, og anbefaler at universitetssektoren og forskningsrådene i Norge og Sverige prioriterer forskning på kvenske forhold.

Publisitet

Det kvenske miljøet har vist stor interesse for samarbeidsprosjektet, og kvenske medier har ved flere anledninger skrevet om det. Prosjektgruppa har også brukt sosiale medier for å skape oppmerksomhet rundt arbeidet. Dette var spesielt viktig ved publisering av tidslinja og referanselista, for å gjøre publikum oppmerksomme på at ressursene var tilgjengelige.

Nettressurs

- Vår felles historie, tidslinje og referanseliste: <https://kveners.no/kvenene/var-felles-historie/>

Presseomtale

- Kommentar: «Vår stemme skal høres når den sanne historien om oss blir skrevet», Ruijan kaiku, 15. august 2023: <https://www.ruijan-kaiku.no/kommentar-var-stemme-skal-hores-nar-den-sanne-historien-om-oss-blir-skrevet/>
- - Vår felles historie skal skrives, NRK Kvääni, 29. januar 2024: <https://www.nrk.no/kvensk/norske-kveners-forbund-og-svenska-tornedalingars-riksforbund-skriver-felles-historie-1.16738717>
- Ut på tur for å lære om det kvenske, Ruijan kaiku, 22. august 2024: <https://www.ruijan-kaiku.no/ut-pa-tur-for-a-laere-om-det-kvenske/>
- Nå har de laget ei felles tidslinje for våre folk, Ruijan kaiku, 01. november 2024: <https://www.ruijan-kaiku.no/na-har-de-laget-ei-felles-tidslinje-for-vare-folk/>

Sosiale medier

- Facebook, Norske kveners forbund, 30. januar 2024: <https://www.facebook.com/kvenforbundet/posts/pfbid08vhacLJFVS5LUYa3UvBdh6f4Leu3zjXhGoGHwwQjgfNqrjZvqijNMJga9qSiAyWil>
- Instagram, @kvenforbundet, 07. mai 2024: <https://www.instagram.com/p/C6qyYLUChxL>
- Facebook, Norske kveners forbund, 07. mai 2024:

[https://www.facebook.com/kvenforbundet/posts/pfbid02Qv16XxrSr2myaFjGqTwZTx9Y2ws
ofruGKoD6dkvG2x1R8SDhA3a5p69FeJeKKZcal](https://www.facebook.com/kvenforbundet/posts/pfbid02Qv16XxrSr2myaFjGqTwZTx9Y2wsofruGKoD6dkvG2x1R8SDhA3a5p69FeJeKKZcal)

- Instagram, @kvenforbundet, 20. august 2024: <https://www.instagram.com/p/C-41GT8C0UD/>
- Facebook, Norske kveners forbund, 20. august 2024: [https://www.facebook.com/kvenforbundet/posts/pfbid036yZGXAEWgGgevWDshxJc5cP8X
FZzwMJLz5QhPnsLsSWFb8hWDS23zDweqRHcPMBKl](https://www.facebook.com/kvenforbundet/posts/pfbid036yZGXAEWgGgevWDshxJc5cP8XFZzwMJLz5QhPnsLsSWFb8hWDS23zDweqRHcPMBKl)
- Facebook, Norske kveners forbund, 01. november 2024: <https://www.facebook.com/photo/?fbid=965944428897526&set=a.628572802634692>